

Verksamhetsplan 2019

Hälsa och omsorg

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2019	1
Hälsa och omsorg	1
1 Verksamhetsområdets mål	3
2 Förutsättningar	3
3 Nulägesanalys	4
4 Verksamhetsmål, uppföljning och övergripande prioriteringar	8
4.1 År 2019 är andelen äldre som bor kvar hemma utan beviljade insatser större.	8
4.2 År 2019 tas digital teknik tillvara i syfte att öka kvaliteten och tryggheten för vårdens och omsorgens kunder	9
4.3 År 2019 är Östra Göinge kommun en attraktiv arbetsgivare	9
4.4 Den som kommer i kontakt med hälsa och omsorg ska uppleva ett bra bemötande, känna sig trygg och ha förtroende för personalen.	10
5 En förvaltning	10

1 Verksamhetsområdets mål

– Verksamhetsmål 1

År 2019 är andelen äldre som bor kvar hemma utan beviljade insatser större.

– Verksamhetsmål 2

År 2019 tas digital teknik tillvara i syfte att öka kvaliteten och tryggheten för vårdens och omsorgens kunder.

– Verksamhetsmål 3

År 2019 är Östra Göinge kommun en attraktiv arbetsgivare

– Verksamhetsmål 4

Den som kommer i kontakt med hälsa och omsorg ska uppleva ett bra bemötande, känna sig trygg och ha förtroende för personalen.

2 Förutsättningar

Hälsa och omsorgs grunduppdrag utgår från Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Uppdraget innebär att ge stöd, service, omvårdnad samt hälso- och sjukvård till äldre och personer med funktionsnedsättning. Vården och omsorgen ska utgå från individperspektivet och där självbestämmande, delaktighet, frivillighet, integritet, helhetssyn och samordning är bärande ord. Behovet provas av myndighetsfunktionen eller legitimerad personal utifrån aktuell lagstiftning och rättspraxis med hänsyn tagen till den enskildes livssituation, resurser och önskemål.

Hälsa och omsorg verksamhetsområde innefattar

- Funktionsnedsättning
- Äldreomsorg
- Kommunal hälso- och sjukvård
- Socialpsykiatri
- Uppsökande och förebyggande verksamhet
- Myndighetsutövning
- Medverka i samhällsplaneringen
- Informationsinsatser
- Anhörigstöd
- Samordning av frivilligverksamhet

En allt större andel av de mest sjuka bor i ordinärt boende. En stor andel av de äldre i särskilt och ordinärt boende lever med en demenssjukdom (kognitiv svikt). Allt fler personer vårdas i sitt hem fram till livets slut. Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård” har gjort att vi förändrat vårt förhållnings- och arbetssätt kopplat till hemgång från slutna vård. Volymökningar inom funktionshinderområdet kräver att boendalternativ och boendeformer anpassas efter individens behov så att rätt vårdnivå och möjlighet till delaktighet och självständigt kan uppnås.

Alla enheter inom Hälsa och omsorg ska i linje med strategin för det goda åldrandet arbeta förebyggande och med anhörigstöd. För att nå målen är samverkan internt och externt av största vikt. Genom att bli bättre på att kommunicera och erbjuda individualiserat stöd, service och omvårdnad och skapa en effektiv vård och omsorg ska digitaliseringens möjligheter tillvaratas och tillämpas utifrån olika gruppers behov.

För att klara vårt grunduppdrag och kommunens mål krävs det att vi kan behålla och kompetensutveckla den personal vi har. Vi behöver marknadsföra vård och omsorgsycket så att fler väljer att utbilda sig inom området och ser kommunens hälsa och omsorg som en attraktiv arbetsgivare. Arbetet med att skapa plats för fler praktikplatser, extra tjänster och feriearbetare pågår men behöver fortsatt utvecklas. En annan förutsättning är att använda beprövad teknik som stöd för den enskilde men även nyttjandet av teknik som underlättar för medarbetarna. Det ökar förutsättningarna att behålla och förbättra kvalitén i vården och omsorgen för de vi är till för. För att hitta lösningar på de utmaningar vi har idag och som möter oss imorgon är samverkan inom förvaltningen och med Skåne nordostkommunerna i bland annat Vård och omsorgscollege något som ger positiva effekter.

Övergripande förändringskrafter och trender påverkar oss idag och i framtiden. Utvecklingen av ny teknik skapar andra förväntningar på välfärden där framtidens äldre har andra förväntningar och krav än idag. Exempelvis kommer det att ses som en självklarhet med tillgänglighet till Wi-Fi på särskilda boenden så att man kan delta i samhällsdebatten och beställa tjänster och produkter. Även upplevelsebaserade tjänster kan komma att tas för givet. Dessa faktorer påverkar vid planeringen av nya boende och även vid ombyggnation.

3 Nulägesanalys

Analys utifrån Resultatmål från mål och resultatplanen som berör verksamhetsområdet

Resultatmålet för utmaningsområdet äldre, "År 2019 är andelen äldre som bor kvar hemma utan beviljade insatser större", innebär att Hälsa och omsorgs arbete med förebyggande insatser behöver förstärkas för att nå målnivån (53 %) 2019. För att nå målet är det också av vikt med samhällsplaneringen där boendeformerna är anpassade så att det skapar trygghet och möjlighet att bo kvar hemma utan insatser. Det innebär också att det finns affärer och apotek i närheten eller att servicen från exempelvis lokala handlare gör att man enkelt kan beställa mat och få det levererat hem. Vi har konceptet "bekvämt och tryggt boende för äldre", innefattande Göingehems seniorlägenheter i Fridebo, Hanaskog samt Göingehems och Västergård centers seniorlägenheter i kvarteret Filantropen i Glimåkra. De innebär närhet till mötesplats för äldre, möjlighet att äta tillsammans med andra inom rollatoravstånd och tillgång till vår trygghetsvård varje vecka. Vi har gjort en enkätundersökning som visade att vi behöver vara tydligare med vad trygghetsvården erbjuder. Vi behöver förtydliga trygghetsvårdens uppdrag och informera om vad man kan förvänta sig.

Idag levereras mycket service och information via hemsidor, bloggar och e-tjänster. Internet och den nya tekniken i allmänhet som behövs för att vara delaktig i samhället idag och i framtiden upplevs ibland svår och främmande för våra äldre. Som ett led i att utveckla framgångsrik vård och omsorg behöver vi stötta och inspirera äldre så att de

kan känna sig trygga med tekniken. Den ökade kunskapen hos de äldre minskar det digitala utanförskapet. Kunskapen om den nya tekniken ger ökad delaktighet i samhället vilket kan leda till förlängd kvarboende i det egna hemmet utan beviljade insatser.

Styrkor:

- Frivilligverksamhet med flera mötesplatser som ger möjlighet att skapa meningsfullhet i vardagen. Strukturerad samverkan med föreningar, organisationer och enskilda.
- Förebyggande hembesök kvalitetssäkras genom deltagande i projektet Pre – H tillsammans med Skåne nordost kommuner, Region Skåne och forskningsplattformen "Hälsa i samverkan" vid högskolan i Kristianstad. Målgruppen ändras från 80 år till 77 år för att ge ökade möjligheter att påverka till stärkt egenmakt och minskat behov av hemtjänst, primärvård och sjukhusbesök/inläggningar till följd av bättre hälsa vilket i sin tur innebär att fler äldre kan bo kvar hemma utan beviljade insatser. Under övergångsperioden fram till 2020 erbjuds hembesök både till 80- och 77-åringar.
- Enligt ett nytt kunskapsstöd från folkhälsomyndigheten, socialstyrelsen med flera, 2018, lever drygt 400 000 i digitalt utanförskap. Projektet "sociala plattan" med syftet att just minska det digitala utanförskapet och stärka seniorer i användandet av ny teknik har fallit väl ut och efterfrågan är fortsatt hög för att få hjälp att prova på I-pads. Projektet har förstärkts med "teknik-café" där deltagarna tar med sina egna mobiler och läsplattor, och hjälper varandra med tips och hjälp.
- Fixartjänsten erbjuder hjälp med enklare vardagssysslor för att förebygga fallskador och stödja dem som vill bo kvar i ordinärt boende. Arbetet utförs av personal och brukare från handikappomsorgens dagliga verksamhet och tjänsten är kostnadsfri.
- Arbetet med att öka personalens kunskaper om anhängigvårdares situation pågår. Anhörigstödet har ett utbud med exempelvis anhängigutbildning för anhöriga med demenssjukdom. Rådgivning, samtalsstöd och avlastning är andra insatser som kan stärka anhöriga i deras vardag.
- För ett hälsosamt åldrande erbjuds seniorer deltagande i olika kurser och prova-på-aktiviteter, bland annat "senior sport school", som är en terminslång kurs med föreläsningar om kost och hälsa samt olika fysiska aktiviteter, i samverkan med Skåneidrotten och lokala föreningar. Samtliga insatser som erbjuds syftar till att stärka egenmakten hos seniorerna för ett hälsosamt åldrande med fler friska år.

Utmaningsområden:

- Att hitta fler områden som kan locka så många som möjligt att bryta den ofrivilliga ensamhet som vi vet finns idag.
- Undanröja praktiska och mentala hinder för att använda modern teknik för trygghetsskapande åtgärder.
- Samverkan med primärvården behöver bli bättre då det förebyggande arbetet är ett prioriterat område där vi inte kommit så långt som är önskvärt.

Analys utifrån för verksamhetsområdet relevanta strategier och/eller andra program, policy eller planer beslutade av politiken (KF/KS)

Strategin det goda åldrandet har fyra viktiga områden. Utgå från individen, Rätt att välja, Goda livsvillkor och Hälsosamma levnadsvanor.

För att behålla och utveckla kvalitén på vården och omsorgen krävs att vi utgår från individens behov och resurser oavsett ålder eller funktionsnedsättning. Vi måste också möta förväntningar på direkt tillgång till information och snabb service så att den enskilde och dess anhöriga får en grund att stå på när de gör sina val.

Styrkor:

- Genom frivilligverksamheten som stimulerar äldre att på frivillig bas skapa meningsfull vardag för andra äldre så att de kan behålla och ibland förbättra sin fysiska och psykiska hälsa.
- Individens behov i centrum (IBIC) som är ett systematiskt arbetssätt för att stärka individens behov, resurser, mål och resultat inom olika livsområden i dagliga livet. Handläggare och verkställigheten, med start i hemtjänsten genomgår i nuläget en utbildning i detta arbetssätt.

Utmaningsområden:

- Implementering av IBIC i hela kedjan från handläggare till omvårdnadspersonal. Förbättrad kommunikation med medborgare och kunder, ex. att man har rätt att välja och vart man ska vända sig med synpunkter och klagomål.

Analys utifrån förvaltningens övergripande prioriteringar – Sysselsättning

Under de närmaste åren uppnår många medarbetare inom Hälsa och omsorg pensionsåldern. Samtidigt växer befolkningen. Samtidigt som vi har målet att färre ska behöva hjälp så ökar antalet och andelen äldre (80+) med stora vårdbehov. Det kommer behövas många nya medarbetare inom Hälsa och omsorgs professionsområden den närmaste tioårsperioden. Utifrån dagens åldersstruktur kommer drygt 70 årsarbetare (närmre 100 personer) behövas inom en tio-årsperiod samtidigt som den arbetsföra delen av befolkningen ökar marginellt. Hälsa och omsorgs behov av att rekrytera kompetent personal är en utmaning.

Styrkor:

- Östra Göinge är anslutna till Vård och omsorgscollege i Nordöstra Skånes fem kommuner tillsammans med privata vårdgivare, Region Skåne, arbetsförmedlingen och Kommunal. Samarbetet ska leda till höjd kvalitet och status på arbete och utbildning. Dessutom är samarbetet ett sätt att trygga framtida personalförsörjning och kompetensutveckling inom vissa vårdprofessioner.
- Marknadsföringen av de olika utbildningsmöjligheterna inom vård och omsorg samt möjlighet till anställning.

Utmaningsområden:

- Personalförsörjningen då vi har stora pensionsavgångar närmaste 10-15 åren.
- Nyrekryteringsbehovet i Hälsa och omsorg är stort då tillgången på arbetskraft inte är tillräcklig och antalet bristyrken ökar. Det här har gällt framförallt legitimerad personal men de senaste åren finns även en påtaglig brist på undersköterskor inom både sjukvård och äldreomsorg.
- En utmaning är att hitta olika lösningar på hur vi kan bereda plats för fler APL-platser än vi har möjlighet till idag. Det kräver att vi utbildar fler handledare som på ett professionellt och positivt sätt kan ta emot de som väljer att utbilda sig till ett vård- och omsorgsyre.

Analys utifrån förvaltningens övergripande prioriteringar – Digitalisering

Internet och informationstekniken påverkar alla samhällsområden.

Utvecklingspotentialen är mycket stor och gränserna för vad som är möjligt förflyttas hela tiden. Allt fler tar för givet att ärenden ska kunna utföras enkelt och säkert via nätet. Inom Hälsa och omsorgs ansvarsområde finns det stora utvecklingsmöjligheter.

Styrkor:

- I ESF-projektet GoDig har analysarbetet gjorts så att all personal fått en individuell kompetensplan. IT-coacherna har också fått utbildning för att kunna stötta verksamheterna i det fortsatta arbetet med att använda digitaliseringens möjligheter till verksamhetsutveckling.
- De statliga medlen har också ökat möjligheterna i att använda olika välfärdstekniska hjälpmedel för att öka kvalitén i vården och omsorgen.

Utmaningsområden:

- Digitaliseringens utveckling generellt gör att det finns ett stort utbud av applikationer, system och sensorer som har potential att effektivisera arbetet. Det är däremot en utmaning för verksamheten att driva verksamhetsutveckling med stöd av välfärdstekniska lösningar då det fortsatt saknas kompetens och lösningar för att ändra arbetssätt.
- Det är också en utmaning att ta hand om den systemförvaltning som oftast är mer resurskrävande än vad som först kan ses.

Analys utifrån förvaltningsmål – Attraktiv arbetsgivare

Bristen på utbildad personal väntas bli fortsatt hög. IT-specialister, ingenjörer, legitimerad personal och pedagoger kommer att vara hett eftertraktade även om fem år. Det gäller också gymnasieutbildade inom vård, bygg, industri och restaurang. Utöver att de olika vård och omsorgsverksamheterna har svårt att rekrytera personal så blir det också en konkurrenssituation mellan kommunerna då vi "slåss" om samma resurser. För att Hälsa och omsorg ska vara en attraktiv arbetsgivare krävs det stöd från HR så att cheferna har förutsättningar att leda i förändring och enligt kommunens ledningsfilosofi. Utöver att medarbetarna upplever ett gott ledarskap så behöver innehållet i arbetet uppfattas som meningsfulla och med möjlighet till inflytande/delaktighet i det egna arbetet. Kommunikationerna är också ett utmaningsområde. För de, som av olika anledningar inte har körkort, är det svårt att exempelvis ta sig till Skogsbrynet i Sibbhult.

Styrkor:

- För vissa professioner har det svängit om och blivit lättare att rekrytera och vi har fått bra sökande.
- Utvecklingsarbetet för socialsekreterare/handläggare har skapat en tydlighet i varför Östra Göinge kommun är ett förstahandsval för socialsekreterare och biståndshandläggare.

Utmaningsområden:

- För att behålla och rekrytera chefer måste vi arbeta för att få ned antalet medarbetare/chef så att de kan vara mer närvarande i verksamheten. En effekt av det kan bli att frisknärvaron hos medarbetarna kan påverkas positivt.

- Marknadsföringen av Hälsa och omsorg och de möjligheter som en utbildning inom området ger behöver fortsätta
- Beskrivning av Hälsa och omsorgs olika ansvarsområden och professioner behöver beskrivas lika tydligt som när fokus lades på socialsekreterare och handläggare.
- Frisknärvaron – Vi måste intensifiera arbetet med kort och långtidssjukskrivna och därmed öka frisknärvaron

Analys utifrån grunduppdraget

Socialtjänstlagen (SoL), Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) utgör Hälsa och omsorgs grunduppdrag. Trender, utveckling och förändring och ny lagstiftning kan påverka grunduppdraget.

Den 1 januari 2018 trädde Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i kraft. Den påverkar på många sätt både hälso- och sjukvård och socialtjänst då lagen innebär snabbare utskrivningar som i sin tur innebär att personal inom kommunens verksamhet snabbt måste ställa om för att möta behoven. Socialtjänsten och den kommunala hälsosjukvården måste ha beredskap veckans alla dagar både personellt, materiellt och kompetensmässigt när ledtiderna kortas och mer avancerad vård, omsorg och rehabilitering förläggs i hemmet.

Styrkor:

- Utifrån vårt grunduppdrag har vi idag ett verksamhetsområde som bedriver ett kvalitativt gott arbete.
- Genom att arbeta personcentrerat, i tvärprofessionella team samt med kvalitetsregister är vi bra på att fånga upp, förebygga samt tillgodose varje kunds enskilda behov.

Utmaningsområde:

- Personal- och kompetensförsörjningen. Vi måste ha en medveten strategi för att behålla våra duktiga medarbetare och attrahera andra att utbilda sig och söka sig till Östra Göinge kommun. En bra personal- och kompetensförsörjning ger en långsiktig stabil grund för att grunduppdraget ska kunna skötas med god kvalitet.

4 Verksamhetsmål, uppföljning och övergripande prioriteringar

4.1 År 2019 är andelen äldre som bor kvar hemma utan beviljade insatser större.

Målet kopplar till följande:

Verksamhetsmålet är detsamma som resultatmålet i utmaningsområdet åldrande. Det tar också utgångspunkt från strategin det goda åldrandet utifrån direktivet "hälsosamma levnadsvanor"

Uppföljning av verksamhetsmål

Indikator	Utgångsläge 2018	Målnivå 2019
Andel äldre (80+) som bor kvar i ordinärt boende utan beviljade insatser (%)	51	53

Verksamhetsområdets övergripande prioriteringar

Utöver det fortsatta arbetet med uppsökande verksamhet och frivilligverksamheten kommer vi att intensifiera arbetet med anhörigstödet och information till målgruppen om de möjligheter som finns för att förbättra sitt fysiska och psykiska mående. Vi har också en utmaning i att möjliggöra för stödsatser utan biståndsbeslut och att öka utbudet av aktiviteter där målgruppen kan ta ett större egenansvar.

4.2 År 2019 tas digital teknik tillvara i syfte att öka kvaliteten och tryggheten för vårdens och omsorgens kunder

Målet kopplar till följande:

Verksamhetsmålet tar sitt ursprung i en av de två prioriteringar som förvaltningsledningen gör för 2018, Digitalisering. Det utgår också utifrån strategin det goda åldrandet, "Digitalisering och e-hälsa"

Uppföljning av verksamhetsmål

Indikator	Utgångsläge 2018	Målnivå 2019
Andel (%) enheter som använder sig av digital teknik i syfte att öka kvaliteten och tryggheten för sina kunder.	40	100

Verksamhetsområdets övergripande prioriteringar

Under 2018 har en kartläggning av all baspersonals kunskapsnivå inom digitalisering gjorts. Utbildning av it-coacher har genomförts under 2018. Utifrån den samlade kartläggningen kommer all personal gå igenom en utbildning under 2019 som grundar sig på kartläggningen.

4.3 År 2019 är Östra Göinge kommun en attraktiv arbetsgivare

Målet kopplar till följande:

Målet är detsamma som förvaltningsmålet

Uppföljning av verksamhetsmål

Indikator	Utgångsläge 2018	Målnivå 2019
År 2018 är den genomsnittliga frisknärvaron i Hälsa och omsorg minst 95 %	93 %	95 %
År 2018 är den genomsnittliga personalomsättningen mellan 5 och 8 %	7 %	5-8 %

Verksamhetsområdets övergripande prioriteringar

Prioriteringar för 2019 är att bemanna rätt och arbeta med frisknärvaron

4.4 Den som kommer i kontakt med hälsa och omsorg ska uppleva ett bra bemötande, känna sig trygg och ha förtroende för personalen.

Målet kopplar till följande:

Målet utgår från Strategin för det goda åldrandet men även från grunduppdraget.

Uppföljning av verksamhetsmål

Indikator	Utgångsläge 2018	Målnivå 2019
Andel (%) i hemtjänsten som alltid var nöjda med bemötandet, var trygga och hade förtroende för alla eller flertalet av personalen	Resultat redovisas av socialstyrelsen februari 2019 2017 41 %	45 %
Andel (%) i särskilt boende som alltid bemöttes bra, kände sig mycket trygga och hade förtroende för alla eller för de flesta i personalen.	Resultat redovisas av socialstyrelsen februari 2019 2017 48 %	50 %
Andel brukare i gruppboende som ger ett positivt svar på frågan "pratar personalen så att du förstår"	82 %	85

Verksamhetsområdets övergripande prioriteringar

Att bemöta varje brukare och närstående utifrån sina förutsättningar.

5 En förvaltning

Prioriterade samarbeten inom förvaltningen (mellan enheter och verksamhets - områden, samt relevanta verksamheter där kommunen är medfinansierad)

Samarbeten inom Hälsa och omsorg sker hela tiden inom verksamhetsområdet för att kunna upprätthålla en god och säker vård och omsorg.

Prioriterade samarbeten inom förvaltningen är med:

- HR och digital utveckling – Samarbetet för bl. a hälsosam arbetsplats, rehabiliteringsarbetet och önskad sysselsättning
- Inflyttning och arbete – att bistå med praktikplatser, och andra insatser för att öka på antalet anställningsbara individer till bristyrken inom Hälsa- och omsorg
- Strategi och tillväxt – Med stöd i kommunikation och marknadsföring av verksamheter inom Hälsa- och omsorg.